

СТАНОВИЩЕ

- *От:* професор доктор на историческите науки. Георги Велков Колев , ШУ „ еп. Константин Преславски“, e-mail: rector@shu.bg
професионално направление 1.2. Педагогика, в област на висшето образование
1. Педагогически науки
- **Относно:** дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор “ по научна специалност „Етнология“, професионално направление : 3.1. Социология, антропология и науки за културата
- **Автор на дисертационния труд:** **Калоян Валериев Ангелов**
Към катедра „ Етнология” при Исторически факултет на СУ „ Св. Климент Охридски“
- **Тема на дисертационния труд:** “ ЕТНОПСИХОЛОГИЧЕСКИ МОДЕЛ НА КООРДИНАЦИОННО-ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОЛИТИКИ В БЪЛГАРИЯ (1989-2019)“
- **Научен ръководител:** проф. д-р Ирина Колева Колева

❖ *Информация за докторанта /Общо представяне на процедурата и дисертанта/*

Докторант Калоян Ангелов е представил за обсъждане дисертационния си труд в катедра „Етнология“ на Историческия факултет при СУ « Св. Климент Охридски», съгласно ППЗРАСРБ на СУ» Св. Климент Охридски». Разкриването на процедурата по защита на дисертационния труд е извършено на основание ЗРАСРБ.

Дисертантът е представил необходимите документи, свързани с процедурата за защита на дисертационния си труд. Той е приложил дисертационен труд, разгърнат в обем от обем 310 страници, от които 19 страници приложения. Библиографията включва 106 единици, от които 79 източници на кирилица, 27 на латиница. Приложенията включват въпросник за училище, въпросник - оценка за заинтересовани страни, списък на респонденти и четири excel files, с размер 2.60 MB, представляващи количествени статистически резултати от проведеното анкетно проучване. В дисертационния труд са включени общо 24 фигури. Той се състои от увод, четири глави, изводи и заключение.

Минималните изисквани точки по групи показатели отговарят на изискуемите за ОНС „ доктор “ по справа на ИФ - СУ „ Св. Климент Охридски“. Група от показатели – „А“ 50 т. – дисертация и група от показатели - „ Г“ - 30 т. – публикации.

❖ *Обща характеристика на представеният дисертационен труд*

Представеният за защита дисертационен труд е в областта на етнологията, етнопедагогиката и етнопсихологията на образователното взаимодействие. Избраната

тема от докторанта е актуална и значима, предвид националната рамка за образование, обучение и учене : 2021 – 2030/ - МОН, Декларацията от Инчон за Образование 2030 „Към развитие на приобщаващо и справедливо качествено образование и обучение през целия живот за всички“ и детайлизираната стратегия на Приоритет „Образование и умения“ е разгърната в самата НПП БГ 2030.

❖ *Оценка на получените научни и научно-приложни резултати*

➤ *Познаване на проблема*

Теоретичният анализ е задълбочен с преход към дискусия във всяка теоретична глава на дисертационния труд. Обоснована е значимостта от параметриране на етнопсихологическите и етнопедагогическите аспекти за типологизиране на ограничения, довеждащи до неравен достъп, до качествено образование за ученици в неравностойно етно-социално положение от ромски произход.

➤ *Методология на изследването*

Методологията, представена в дисертационния труд, е изградена върху кабинетен анализ (desk research) на документи и изследвания, свързани с изследвания обект. Направен е сравнителен анализ на емпирични данни от две национално представителни проучвания. Методологията на труда включва ситуационен анализ, при разглеждането на модели и практики за координационно-образователни политики в България, в периода 1989-2019,/ спрямо образователната интеграция на ученици от ромски произход в България;/ SWOT на европейски и български документи, свързани с образователната интеграция на ученици от ромски произход в България. Дадено е и описание на отделен случай (case study) по време на включено наблюдение в с. Кукорево. Направени 49 интервюта с реципиенти, както и проведено анкетно проучване на национално равнище с представители на образователни институции и заинтересовани страни.

❖ *Оценка на научните и научно-приложни приноси*

Дисертационният труд е с характеристики на **научно – приложно изследване**. Адаптиран е теоретико – емпиричен модел , базиран на рефлексивния подход / по И. Колева/ , който цели превенция на етнопсихологическите и етнопедагогическите маркери за достъп до качествено образование.

 Основните приноси са разгърнати в:

➤ *Теоретичен план :*

- Систематизирани са данни от проучвания, чрез SWOT на европейски и български документи, свързани с училищното образование на ромската етническа общност в България;

- Систематизирани са съществуващи данни на базата на теоретичен анализ на етнологички източници, относно спецификата на ромската етническа общност в България;
- Извършен е функционален анализ на прилагани образователни политики у нас в посоченият времеви период.

➤ **Изследователски / емпиричен/ план:**

- Извършен е емпиричен анализ на проведено включено наблюдение, по отношение на образователната интеграция на ученици от ромски произход в България;
- Извършен е емпиричен статистически анализ на проведени въпросници сред педагогически и непедагогически специалисти от единадесет училища и проведена оценка на заинтересовани страни в България, спрямо педагогическа дейност по межкултурното образование в следните области: София, София – регион, Бургас, Пловдив и Враца. / Вълчедръм/
- Извършен е рефлексивен ситуационен анализ на проведени дълбочинни интервюта с представители на образователни институции, администрация и неправителствени организации, които имат отношение към образователната интеграция на ученици от ромски произход в България.
- Адаптиран е теоретичен модел за формиране на образователни политики в сферата на межкултурното образование.
- Предложени са мерки за превенция на етнопсихологическите пречки за внедряване на рефлексивният подход в координационно – образователни политики у нас.

❖ **Оценка на публикациите по дисертацията**

Докторант Калоян Валериев Ангелов е автор на четири публикации по темата на дисертационният труд. Публикациите са в представителни научни издания на университетски издателства. /СУ „Св. Климент Охридски“, ШУ „еп. Константин Преславски“/сборник доклади от научно – практическа конференция и една студия в престижно научно издание /Journal of Social and Humanities Sciences Research, 8(74), /. Те отразяват заложените тези в дисертационният труд.

Дисертационният труд е собствено и авторско проучване, което представя докторантът, като изследовател с тъждествено на извършеното изследване рефлексивно ценностно – ориентирано поведение.

❖ **Оценка на автореферата**

Авторефератът представя основните научни парадигми, тези и концептуални изводи на извършеното дисертационно изследване. Той отразява от формално и съдържателно гледище пълния текст на докторската дисертация.

❖ Критични бележки, препоръки и въпроси

Позволявам си да препоръчам на докторант Ангелов апробиране на теоретико – емпиричният модел на локално равнище в една от изследваните от него области.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на докторант **Калоян Валериев Ангелов**, неговите научни приноси, представени, чрез публикациите по докторската дисертация, отговарят на областта и професионалното направление и изискваните наукометрични показатели за присъждане на **ОНС: „Доктор“**.

Препоръчам на уважаемото научно жури , да гласува на Калоян Валериев Ангелов, присъждане на ОНС „Доктор “ по научна специалност „Етнология – Етнопсихология на образователното взаимодействие“, професионално направление : 3.1.Социология, антропология и науки за културата“

28. 06. 2022г.

Гр. София

Изготвил становището:

(проф. д.и.н. Георги Велков Колев)